

LIMBA ROMÂNĂ ÎN LUME – IMAGINI ÎN MASS-MEDIA (DE IERI ȘI DE AZI)

Conf. univ. dr. Aida Todi
Universitatea Ovidius Constanta
aidatodi@yahoo.com

Predarea, în diversele universități ale lumii, a limbii, culturii și civilizației românești, precum și organizarea de manifestări prin înființarea unor centre culturale românești în străinătate au o tradiție îndelungată, anterioară Revoluției din decembrie 1989¹. Dacă presa ultimilor ani, preocupată îndeosebi de mediatizarea unor evenimente imprevizibile, șocante, impresionante (nu în sensul cel mai bun al cuvântului) trece adesea sub tăcere eforturile considerabile ale profesorilor, istoricilor, și, în general, ale tuturor oamenilor de cultură în ceea ce privește promovarea valorilor românești în țară și peste hotare (sau, mai rău, insistă doar asupra elementelor destinate să creeze scandaluri mediatică)², mass-media dinainte de 1989 acorda o atenție deosebită evenimentelor culturale și centrelor de studii românești organizate în afara României, lectoratelor românești din străinătate și personalităților din alte țări preocupate de limba și cultura română. *În ciuda* (sau poate tocmai *datorită!*) caracterului pronunțat ideologic al presei comuniste, aspectele privitoare la limba și cultura română în lume erau în mod constant prezentate cititorilor (evident, multe dintre ele politizate, mai cu seamă spre sfârșitul anilor 70 și în anii 80), unele dispunând chiar de rubrici permanente, mai ales în revistele de cultură ale epocii. Informații de acest tip am găsit, în presa vremii (în mod special deceniile 7-8), în publicații precum *Tribuna României*, *Lumea*, *România literară*, *Forum*, *Munca*, *Steagul Roșu*, *Argeș* (asta dacă amintim numai câteva publicații de cultură, pe care le-am studiat mai atent), multe dintre ele dispărute după 1989. În paginile acestora semnav articole atât jurnaliști, cât și oameni de cultură din diverse domenii, din țară și din afara granițelor: istorici, lingviști, critici și istorici literari, profesori. Preoții parohiilor românești din străinătate reprezentau o altă categorie de corespondenți care relatau despre unele evenimente culturale românești. În cele ce urmează am încercat să punctăm doar câteva aspecte prezente în presa vremii, ilustrate cu titluri reprezentative excerptate din presa acelor ani.

Printre știri menite să pună în evidență politica partidului unic, cu mijloace uneori proprii limbii de lemn specifice perioadei amintite, în paginile acestor reviste apăreau și informații privind manifestările culturale românești din afara granițelor. Una dintre revistele care au urmărit în mod consecvent acest aspect a fost *Tribuna României* (și care, din păcate, și-a întrerupt apariția după 1989), publicație destinată atât publicului din țară, cât și românilor din diaspora, precum și

---

¹ Prezentul articol face parte dintr-un studiu mai amplu privind limba și cultura română în lume.

² Ne referim, fără a ne exprima opinia pro sau contra, la recente scandaluri care au avut ca subiect expozițiile realizate de Institutul Cultural Român la New York și Berlin.

străinilor cunoscători ai limbii române sau doar interesați de anumite aspecte ale limbii, culturii și civilizației românești. În scopul de a face accesibile și acestei din urmă categorii informații socotite mai relevante, unele articole apăreau, în paginile acestei reviste, și în varianta engleză și/sau germană. Revista avea câteva rubrici permanente sau cvasipermanente, precum: *Meridiane*, *Centre de studii românești*, *Autograf*, *În vizită la redacție*, *Vești din coloniile române*, *Corespondenții noștri*, *Contribuții*, *Scrisoare din...*, *Din activitatea Asociației „România”*, *Publicăm la sugestia dumneavoastră*, *Limba noastră*. În pagina 2 a fiecărui număr exista rubrica *Tribuna corespondenților*. Alt subiect abordat era reprezentat, în paginile *Tribunei României*, de comunitățile românești din afara granițelor țării și de istoricul acestora³. Informațiile prezentate publicului prezentau cursurile de vară de limbă, cultură și civilizație românească organizate în țară⁴ sau scriau despre unele

---

³ Theodore ANDRICA (U.S.A.), *Bicentenerul U.S.A.: Românii americani în cel de-al doilea război mondial*, în „TR”, an IV, nr. 73, 15 nov. 1975, p. 2; *idem* (Cleveland, U.S.A.), *Românii din Canada*, în „TR”, nr. 48, 1 nov. 1974, p. 2; *idem*, *Meridiane: Canada: Zilele folclorului românesc; Cleveland: Studii despre românii din statul Indiana*, în „TR”, an VI, nr. 116, 1 sept. 1977, p. 2; Virgil CÂNDEA, prof. dr., *Contacte: În U.S.A., printre românii americani*, în „TR”, an VI, nr. 109, 15 mai 1977, p. 5; Paul DIACONESCU, *Scrisoare din Franța: Bănățenii din departamentul Vauchuse*, în „TR”, nr. 41, 15 iul. 1974, p. 3; Gruită GLIGOR, *Scrisoare din U.S.A.: Portland: o stradă cu numele București*, în „TR”, nr. 34, 1 apr. 1974, p. 2; Ion ISAIU, *Contribuții: Românii din America și Transilvania. Convorbire cu prof. univ. dr. Titus Podea din New York*, în „TR”, an VI, 122, 1 dec. 1977, p. 2 [și în engleză, la p. 10]; Liviu MAIOR, *Bicentenerul U.S.A., Din istoria emigrației românești în U.S.A.*, în „TR”, an IV, nr. 70, 1 oct. 1975, p. 5 [și în engleză: *From history of Romanian emigration to U.S.A.*, TR, an IV, nr. 70, 1 oct. 1975, p. 10]; Mioara MORTUN (prof.): *Satul românesc de la Val-David*, în „TR”, an VII, 132, 1 mai 1978, p. 2; Marry NEGULESCU, *Vești din Coloniile Române: Cleveland – trei generații de români americani – 40 000 de destine*, în „TR”, nr. 19, 15 aug. 1973, p. 3; D.R.POPA, D. MILEA, *Comunități românești în Suedia și Finlanda*, în „TR”, 1978, an VII, 125, 15 ian. 1978, p. 2; Eugenia ROIVAS, *Reuniune a românilor din Helsinki*, în „TR”, an VIII, 166, 1 oct. 1979, p. 2; Niculae STOIAN, *Meridiane: Viena: al 103-lea bal al Coloniei Române*, în „TR”, an V, 81, 15 mart. 1976, p. 2; Radu TOMA, *Bicentenerul U.S.A.: Românii americani și unitatea de stat a României*, în „TR”, an V, 78, 1 febr. 1976, p. 5; *idem*, *Bicentenerul U.S.A., Nicolae Iorga și românii americani*, în „TR”, an V, 82, 1 apr. 1976, p. 5. (și în engl. la p. 10); *idem*, *Profesorul Rudolph J. Vecoli: U.S.A., “Este firesc să fim interesați în studierea grupului de americani originari din România”*, în „TR”, an VI, nr. 117, 15 sept. 1977, p. 2; *idem*, *Românii americani și pregătirea actului Unirii*, în „TR”, an VII; 144, 1 nov. 1978, p. 11 (și în engl. la p. 7); *idem*, *The Americans of Romanian descent*, în „TR”, an VIII, 159, 15 iunie 1979, p. 10; H. VASILE, *Vești din coloniile române: Viena: Balul de vară pe Dunărea albastră; Florida: Un ansamblu din țară răspunde prompt la invitația comunității*, în „TR”, nr. 42, 1 aug. 1974, p. 3; George VASU, *Geneza unei asociații a românilor americani*, în „TR”, an VIII, 156, 1 mai 1979, p. 2; *** *Conducerea “Alianței sașilor transilvăneni din U.S.A.” în vizită la Asociația “România”*, în „TR”, an IV, nr. 65, 15 iul. 1975, p. 2.

⁴ Dan MEDEANU, *Limba și civilizația românească la cursurile de vară: Brașov: Tineri din trei continente, vorbind într-o singură limbă: româna*, în „TR”, nr. 44, 1 sept. 1974, p. 3; *idem*, *Cursurile internaționale de vară [Iași, Cluj-Napoca, Brașov]*, în „TR”, an IV, nr. 68, 1 sept. 1975, p. 11; Doru MIELCESCU, *Cursurile internaționale de vară*, în „TR”, an V, 91, 15 aug. 1976, p. 3; *idem*, *Cursurile internaționale de vară*, în „TR”, an V, 92, 1 sept. 1976, p. 11; Camil MUREȘANU (prof. dr.), *Cluj-Napoca 10-29 iulie 1978. Civilizație românească, civilizație universală*, în „TR”, an VII, 141, 15 sept. 1978, p. 9; Radu Dumitru POPA, *Cursurile de vară Brașov, 1978. Cultură și civilizație românească*, în „TR”, an VII, 141, 15 sept. 1978, p. 8-9 (și în engl. la p. 10, în germ. la p.

publicații apărute în străinătate și destinate culturii române⁵; în *Tribuna României*, de pildă, apăreau chiar lecții de limba română destinate celor care doreau să învețe românește, câte una în fiecare număr; este vorba despre pagina *Limba noastră*, cu rubrica *Româna pentru dumneavoastră / Romanian for you* [lecții cu desene] semnată de profesorii Tatiana Georgeta Vârlan, Mioara Avram, Cezar Tabarcea. Publicațiile scriau adesea despre centrele de studii românești și predarea limbii române în lume⁶.

---

14); *idem*, *Ediția jubiliară – 20 de ani: Cursurile de vară de la Brașov*, în „TR”, an VIII, 165, 15 sept. 1979, p. 8-9; Magdalena POPA, *Limba și civilizația românească la cursurile de vară: Cluj: Totul despre limba și civilizația românească într-un curs-blitz de 15 zile*, în „TR”, nr. 44, 1 sept. 1974, p. 3; *** *Dosar: Cultură și civilizație românească – Cursurile de vară 1977: Brașov, Cluj-Napoca, Iași*, în „TR”, an VI, nr. 116, 1 sept. 1977, p. 8-9.

⁵ Felicia ANTIP, *Meridiane: Cleveland: O nouă publicație “American Romanian Review”*, în „TR”, an VI, nr. 111, 15 iunie 1977, p. 2; *idem*, *Torino: Primul număr al revistei “Tra noi latini / Între noi latini”*, în „TR”, an VI, nr. 114, 1 aug. 1977, p. 2; *** *Meridiane: Cleveland: „American Romanian review”*, în „TR”, an VII; 130, 1 apr. 1978, p. 2.

⁶ Petre ANGHEL, *Limba română pe meridianele lumii universitare*, în „Forum”, 14, nr. 12, 1972, 68-70; Sorin ALEXANDRESCU, *Centre de studii românești: Amsterdam: Literatură și limbă*, în „TR”, nr. 39, 15 iun. 1974, p. 3; Felicia ANTIP, *Centre de studii românești: Bochum – Crearea societății pentru limba și literatura română*, în „TR”, nr. 45, 15 sept. 1974, p. 3; Mariano BAFFI, *În Italia se manifestă un interes crescând pentru cultura românească*, în „Munca”, 24, nr. 6328, 1968, 2; Dorina BĂDESCU, *Studiul limbii române la Universitatea din Cracovia*, în „Steagul roșu”, 23, nr. 6947, 1971, 2; Al. BISTRITIANU, *Lector la Lyon*, în „TR”, nr. 8, 1 martie 1973, p. 10; Ignat BOCIORT, *Lectoratul de limbă română din Berlin*, în „Forum”, 17, nr. 4, 1975, p. 75-80; Mircea BORCILĂ (lector la University of Washinton), *Centre de studii românești: Seattle – Româna pe coasta Pacificului*, în „TR”, nr. 38, 1 iun. 1974, p. 3; Mircea BORCILĂ, *Centre de studii românești: Un bun instrument de lucru*, în „TR”, nr. 48, 1 nov. 1974, p. 3; Marlene BOURGAIS-IVĂNEANU, *Centre de studii românești: Limba lui Coresi în Belgia*, în „TR”, nr. 30, 1 febr. 1974, p. 3; Gh. BULGĂR, *Centenarul cursurilor de limba română la Paris*, în „TR”, an IV, nr. 60, 1 mai 1975, p. 11; Ștefan CANTACUZINO (Stockholm), *Noul Institut de studii române*, în „TR”, an IV, nr. 55, 15 febr. 1975, p. 2; Eugen CÂMPEANU, *Studiul limbii române la Universitatea din Chicago*, în „Lumea”, 6, nr. 35, 1968, 20-21; Raul CERNĂTESCU, *Centre de studii românești: New York. Istorie românească la Columbia University*, în „TR”, nr. 26, 1 dec. 1973, p. 3; *idem*, *Centre de studii românești: Amsterdam – Prima asociație internațională a româniștilor*, în „TR”, nr. 36, 1 mai 1974, p. 3; Andrei CORBEA, *Centre de studii românești: La Tokio, printre propagatorii limbii române*, în „TR”, nr. 48, 1 nov. 1974, p. 3; DELEANU Ion, *Lectorele românești – factor de iradiere culturală completă*, în „Forum”, 14, nr. 12, 1972, 66-68; Ionel DINCĂ, *Centre de studii românești: Tokio: Studenți, profesori, ambianță; Osaka: Un dicționar român-japonez*, în „TR”, nr. 41, 1 aug. 1974, p. 3; Ovidiu DRIMBA (Prof.), *Limba și literatura română la Torino*, în „TR”, an IV, nr. 71, 15 oct. 1975, p. 11; Gerhard ERNST (Dr. Doc., Erlangen), *Centre de studii românești: Erlangen*, în „TR”, nr. 49, 15 nov. 1974, p. 3; Dagmar FALK (examinatoare de limba română), *Centre de studii românești: Lund – Un vechi și constant interes*, în „TR”, nr. 37, 15 mai 1974, p. 3; M. FILIMON, *Limba și literatura română la Universitatea Carolină din Praga*, în „Forum”, 16, nr. 5, 1974, 42-44; Ștefan, GIOSU, *Cei 150 de studenți de la Lyon*, în „Lumea”, 6, nr. 34, 1968, 18; Al. GRAUR, *Româna în străinătate*, în „RLit.”, 5, nr. 31, 1972, 15; Gligor GRUIȚĂ, *Centre de studii românești: Portland – O categorie nouă de vorbitori ai limbii române*, în „TR”, nr. 32, 1 mart. 1974, p. 3; *idem* (Los Angeles, California), *Limba română la University of California, Los Angeles*, în „TR”, nr. 64, 1 iul. 1975, p. 11; Theodor HRISTEA, *Seattle: Interesul studenților și al specialiștilor*, în „Lumea”, 6, nr. 37, 1968, 14-15; Dumitru ICHIM, *Limba română în U.S.A.*, în „TR”, nr. 10, 1 apr. 1973, p. 10; Michael

Adesea informațiile prezentate publicului (ne referim în special la cele din *Tribuna României*) vizau manifestări organizate de bisericile românești de peste hotare.⁷ Aparentul interes pentru acțiunile bisericii românești era, probabil, o stratagemă de atragere a diverselor categorii de cititori, în special din afara granițelor, iar, în aceste situații, discursul jurnalistic era bine adaptat la scopul vizat. Căci nu trebuie să pierdem din vedere nici faptul că astfel de știri apăreau exact într-o perioadă în care regimul Ceaușescu ștergea de pe fața pământului, uneori conform unui program prestabilit, alteori pur și simplu arbitrar, zeci de biserici cu valoare de monument din București, ceea ce dovedește o dată în plus, dacă mai era nevoie, duplicitatea regimului comunist.

Publicațiile românilor din diaspora apărute în afara României înainte de 1989, de care nu ne-am propus să ne ocupăm în acest articol, fie intrau greu în țară, doar în anumite biblioteci cu acces limitat, fie erau categoric interzise de regimul comunist⁸.

Howard IMPEY, *Mesajul universal al literelor române*, în „TR”, nr. 20, 1 sept. 1973, p. 10 (I), în „TR”, nr. 21, 15 sept. 1973, p. 10 (II), în „TR”, nr. 22, 1 oct. 1973, p. 10 (III); *idem*, *Centre de studii românești: Evoluția studiilor românești în Statele Unite*, în „TR”, nr. 47, 15 oct. 1974, p. 3 (I), în „TR”, nr. 48, 1 nov. 1974, p. 3 (II); H.G. KLEIN (prof. dr., directorul Seminarului de romanistică la Universitatea din Frankfurt pe Main), *Centre de studii românești: Frankfurt pe Main*, în „TR”, nr. 49, 15 nov. 1974, p. 3; Irmgard LACKNER, *Centre de studii românești: Padova – Oslo – Salzburg*, în „TR”, an III, nr. 29, 15 ian. 1974, p. 3; George LĂZĂRESCU, *Noul lectorat de limba română din Pisa*, în „TR”, an IV, nr. 74, 1 dec. 1975, p. 11; LOTTI, Gianfranco, *Mario Ruffini, profesor de literatură română la Torino*, în „Argeș”, 3, nr. 8, 1968, 17; Pompiliu MARCEA, *Centre de studii românești: Köln. Auditori: studenți și profesori*, în „TR”, nr. 34, 1 apr. 1974, p. 2; Svetlana MATTA-PALEOLOGU, *Vești din centre de studii românești: Zürich. ...Nu numai limba, ci și literatura română*, în „TR”, nr. 25, 15 nov. 1973, p. 3; Al. NICULESCU, *Seminarul de la Padova*, în „Lumea”, 6, nr. 34, 1968, 19; Corneliu NISTOR, *Centre de studii românești: Graz – Împlinirea unui vechi deziderat*, în „TR”, nr. 32, 1 mart. 1974, p. 3; Florin POPESCU, *Sofia: Studiul limbii și al culturii românești*, în „Lumea”, 6, nr. 37, 1968, 14; Klauss-Henning SCHROEDER, *Studii românești la Freie Universität*, în „TR”, an IV, nr. 66, 1 aug. 1975, p. 11; Eugen SIMION, *Centre de studii românești: Paris – 100 de ani de învățământ românesc*, în „TR”, nr. 22, 1 oct. 1973, p. 3; Gabriel VASILIU (Strasbourg) (Publicăm la sugestia dumneavoastră) *Din activitatea Institutului de Română de la Strasbourg*, în „TR”, an VIII, 162, 1 aug. 1979, p. 2; Mircea ZACIU, *Seminariile de la Universitățile din Köln și Bonn*, în „Lumea”, 6, nr. 35, 1968, 21; Mihai ZAMFIR, *Vești din centre de studii românești: Lisabona. Limba română în Portugalia*, în „TR”, nr. 24, 1 nov. 1973, p. 3; Maria ZEIT, *Centre de studii românești: Freiburg – Limba română: obiect de examen*, în „TR”, nr. 23, 15 oct. 1973, p. 3.

⁷ Barbu A. CĂLINESCU (Arh., Președintele Consiliului Parohial al bisericii ortodoxe române din Londra), (Meridiane), *Anglia: Sărbătorile la biserica ortodoxă română din Londra*, în „TR”, an VII; 135, 15 iun. 1978, p. 2; Raul CERNĂTESCU, *Vești din coloniile române: Edmonton – al 42-lea Congres al Episcopiei Ortodoxe Române Misionare în America*, în „TR”, nr. 22, 1 oct. 1973, p. 3; *idem*, *Vești din coloniile române: Școala de duminică din Adelaide*, în „TR”, nr. 23, 15 oct. 1973, p. 3; Lucian FLOREA (arhimandrit), *Vești din coloniile române: La Sfântul mormânt*, în „TR”, nr. 35, 15 apr. 1974, p. 16; Claudia GÂRBEA, *Revelări: Ctitoria românească de la Baden-Baden*, în „TR”, nr. 40, 1 iul. 1974, p. 2; *** *Jubileul Bisericii Ortodoxe Române din America*, în „TR”, an VIII, 157, 15 mai 1979, p. 2.

⁸ În acest sens amintim revista, apărută în 1988, excelent prezentată de Mihaela Albu în câteva articole recente: *Presa româno-americană. Un studiu de caz – ziarul „Lumea liberă” din New York*, în volumul „Români majoritari/români minoritari: interferențe și coabitări lingvistice, literare și

Arătam, într-un studiu publicat în urmă cu câțiva ani⁹, că după 1989, în paginile revistelor de cultură (ne referim în mod special la *România literară*) au apărut articole privind problema minorităților lingvistice românești situate în interiorul sau în afara spațiului românesc (aromânii din țară și din Peninsula Balcanică¹⁰, moldovenii de peste Prut¹¹) sau aspecte ale promovării limbii și culturii românești în străinătate¹². Căderea comunismului în țările Europei deschide o nouă etapă în evoluția Europei, cu noi strategii geopolitice și valori și concepte noi, acceptate într-o măsură mai mare sau mai mică de țările fost comuniste; locul naționalismului, apărut de fostele state comuniste, a fost luat de *globalizare, integrare, Uniunea Europeană, multilingvism, multiculturalism* – schimbare de discurs, dar și de mentalități.

În anii de după decembrie 1989 se constată, în general, o deplasare a interesului mass-media spre spectaculos, „vânat” în orice domeniu, cu orice preț, spre atragerea cititorilor. În presa scrisă, cel puțin, problemelor culturale li se acordă o mai mică atenție decât în epoca precedentă, și asta în ciuda multitudinii de noi titluri apărute. Noile forme de prezentare și difuzare a mass-media prezintă însă și avantaje. Avem în vedere în primul rând presa electronică – internetul, prin intermediul căruia accesul la unele știri este foarte rapid. Pe de altă parte, caracterul interactiv al acestui tip de informație permite cititorilor nu numai lectura știrilor, ci și – prin forumurile de discuție și blogurile create – exprimarea opiniilor și a atitudinilor față de informațiile prezentate. Pe lângă avantajele amintite, internetul oferă tuturor utilizatorilor interesați accesul la ziare și reviste ale comunităților românești din jurul României și ale românilor din diaspora și din jurul României (unele dintre ele deosebit de active). Pot fi ușor accesate pe internet publicații precum *Diaspora românească, Român în U.K. (Anglia), Spirit românesc (Australia), Doina, Faptu divers, Observatorul, Pulsul românesc, Pagini românești (Canada), Agero, Observator München (Germania), Realitatea din Italia (Italia), Habitat Moldova, Monitorul civic (Moldova), Clipa, Clubul Tricolorilor, Curentul internațional, Romanian Meridian / Meridianul Românesc, Origini – Romanian Roots, Romanian Tribune, The Romanian Echo (Statele Unite ale Americii), Conviețuirea, Foaia românească (Ungaria)*. Știri despre români de pretutindeni și

---

etnologice”, Academia Română și Institutul de Filologie Română „Al. Philippide”, Editura Alfa, Iași, 2007, p. 449-460; *idem, Exilul românesc și presa anticomunistă: ziarul „Lumea liberă” din New York*, în volumul „Studiile românești în lume în 2007 / Romanian Studies around the World in 2007”, Editura Cartea universitară, București, 2007, p. 260-270.

⁹ Aida, Todî, *Rolul presei în păstrarea identității lingvistice românești*, în volumul „Limba și literatura română în spațiul etnocultural dacoromânesc și în diaspora”, Academia Română și Institutul de Filologie Română „Al. Philippide”, Iași, 2003, p. 268-272.

¹⁰ Alexandru Niculescu, *Multiculturalism, alteritate, istoricitate*, în „Rlit.”, nr. 32, 14-20 august 2002, p. 22-23, Matilda Caragiu Marioțeanu, *Identitate și identificare în problema aromânească*, în „Rlit.”, nr. 51-52, 23 decembrie 1998, p. 21-23; *idem, Aromânii în mileniul III. O abordare prospectivă*, în „Rlit.”, nr. 23, 15-21 august 2001, p. 14-15.

¹¹ Valeria Guțu Romalo, *Româna de dincolo de hotare*, în „Rlit.”, nr. 14, 11-17 aprilie 2001, p. 3.

¹² Alexandru Niculescu, *Cele două Români – în cultură*, în „Rlit.”, nr. 48, 6-13 decembrie 2000, p. 3; Ovidiu Hurduzeu, *Un fenomen primejdios: uniformizarea lingvistică și culturală* (interviu cu Virgil Nemoianu), în „Rlit.”, nr. 13, 4-11 aprilie 2001, p. 12-13.

manifestările lor culturale apar, pe internet, și în *Romanian Global News – Agenția de presă a românilor de pretutindeni* (www.rgnpress.ro). Din paginile acesteia aflăm, de pildă, că luni, 15 septembrie 2008, s-a reînființat lectoratul de limbă, cultură și civilizație română la Viena:

„Lectoratul de limbă, cultură și civilizație română din cadrul Institutului de Romanistică al Universității din Viena a fost reînființat prin semnarea, recent, la Viena, a Protocolului de cooperare în domeniul învățământului universitar și al culturii între Institutul Limbii Române și Institutul de Romanistică al Universității Viena”,

precum și unele aspecte ale îndelungatei tradiții a studiului limbii și culturii române, acesta fiind integrat instituțional încă din 1911, prin crearea Institutului Român al Universității Viena (Rumänisches Institut der Universität Wien), în cadrul Seminarului de filologie romanică, fondat de către romanistul Wilhelm Meyer-Lübke. *Romanian Global News* a atras atenția, în repetate rânduri, asupra situației dificile cu care se confruntă românii și limba română în țările limitrofe României: recent (vineri, 12 sept. 2008), se publica articolul intitulat *Românii din Ucraina cer desperați ajutor împotriva presiunilor asimilaționiste ucrainiene*, în care este prezentată situația legată de încercările declanșării unui proces de asimilare prin școli. Se arată în articol:

„În legislația în vigoare a Ucrainei, în primul rând în Constituție, este fixat dreptul reprezentanților minorităților naționale de a obține studii în limba maternă (de la învățământul preșcolar până la cel universitar). În pofida acestui adevăr, asupra școlilor cu predare în limba română se exercită asemenea încercări cum n-au avut loc niciodată de-a lungul a peste 200 de ani de învățământ în limba maternă. La prima vedere se pare că <<inovațiile>> Ministerului Învățământului și Științei au o motivație serioasă – obligativitatea susținerii testelor în limba ucraineană. În realitate are loc o campanie de destabilizare a colectivelor pedagogice, a comunităților de părinți, scopul final fiind eliminarea limbii române din sfera învățământului, asimilarea forțată a populației românești prin învățământ.”

Mai găsim, în paginile acestei publicații, informații privitoare la decizia Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului de a organiza o selecție a cadrelor didactice care vor preda cursul de limbă, cultură și civilizație românească în Spania, de pildă. De asemenea (marți, 16 sept. 2008), despre inițiativa României la Oslo de a relua programele pentru comunitatea Română din Norvegia:

„În cursul acestei toamne, Ambasada României la Oslo va continua derularea proiectelor inițiate în urmă cu doi ani – <<Școala de limbă și literatură română>>, <<Un film pe lună>>, <<Întâlnirea lunară>>, menite să contribuie la păstrarea și cultivarea valorilor culturale românești la nivelul diasporei. În cadrul <<Școlii de limbă și literatura română>>, Eva Matei, profesor voluntar, va prezenta copiilor, într-o formă modernă și atractivă, pe suport electronic, noțiuni de limbă și literatura română, povești, noțiuni de istorie și de geografie a României. De asemenea, preotul paroh, Marius Alin Teican, va susține ore de religie ortodoxă. Programul <<Un film pe lună>> cuprinde filme românești realizate de regizori tineri, premiate la diverse manifestări de gen, piese de teatru ecranizate, filme documentare (...) <<Întâlnirea lunară>> cu românii are ca scop prezentarea, din partea acestora, de sugestii, propuneri de proiecte, acțiuni care să fie organizate împreună cu Ambasada, precum și doleanțe sau diverse solicitări”.

Dar *Romanian Global News* se remarcă în primul rând prin publicarea sistematică a unor informații privind soarta minorităților românești din jurul României: românii de pe Valea Timocului, comunitățile românești din Transnistria, Ucraina și Bulgaria, unde drepturile europene la păstrarea identității sunt adesea încălcate flagrant.

În cele din urmă, indiferent de interesele de moment ale regimurilor politice și ale diverselor publicații, nu trebuie să uităm un lucru: oamenii de cultură români – profesori, cercetători, oameni de știință – sunt aceia care, printr-o muncă susținută, prin dăruire, adesea prin exemplul personal, au contribuit și contribuie în mod decisiv la crearea imaginii limbii și a culturii române, la promovarea imaginii României în lume.